

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ФУНКЦІОНАЛЬНА ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ДІАГНОСТИКА У ФІЗИЧНІЙ
ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ**

Рівень освіти – Третій (освітньо-науковий)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність І7 Терапія та реабілітація

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне
забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії

Протокол № 1

Від «26» серпня 2025р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Функціональні і інструментальні методи дослідження у фізичній терапії, ерготерапії
Рівень вищої освіти	Третій рівень освіти (доктор філософії)
Викладач (-і)	ФУРМАН Юрій Миколайович
Контактний телефон викладача	0965782295
Е-mail викладача	Furman-Y@zu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС ауд.60 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	середа 16.30

2. Анотація до курсу

Дисципліна призначена для аспірантів спеціальності 227 терапія, реабілітація та покликана сформувати та поглибити у них систему знань щодо сучасних інструментальних та функціональних методів діагностики по оцінці існуючих наукових досягнень, способи аналізу і синтезу наукової інформації щодо сутності функціональної і інструментальної діагностики; здобуття знань, навичок та вмінь, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження у сфері професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

3. Мета та цілі курсу

Мета – є теоретична і практична підготовка здобувачів по оволодінню професійними знаннями з функціональної та інструментальної діагностики, застосування набутих компетенцій для здійснення наукової та педагогічної діяльності, продукування нових ідей, постановки та розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження та захисту дисертації в предметній галузі фізичної терапії.

Завдання.

Теоретичні – викласти теоретичні основи та методологічні особливості застосування системного підходу при вивченні інструментальних та функціональних методів діагностики, як науки, що стосується наукових знань про методи дослідження функціональних станів органів та організму в цілому, критерії та параметри оцінювання патологічних змін в цих станах. Дати уявлення про сучасний стан розвитку медичної діагностики, так як тільки на сучасному етапі розвитку уявлень про структури систем, що здійснюють фізіологічні функції, і умови, які забезпечують певний рівень їх діяльності в нормальному стані чи патології, стало можливим використання функціональних досліджень для встановлення діагнозу.

Практичні – сформувати та поглибити знання аспірантів із інструментальних та функціональних методів діагностики дослідження фізіологічних функцій і морфологічних особливостей органів та їх систем у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини; . Навчити володіти всебічним комплексним підходом в обстеженні хворого з використанням традиційних і сучасних методів діагностики. Засвоєння відповідних знань, оволодіння навичками і вміннями має глибокий практичний зміст, тому що під час порушення функції таке дослідження визначає не тільки об’єм і ступінь

цих змін, але й стан механізмів, які компенсують порушення, а також виявляє механізми пристосування до змінених умов.			
- набути знання та навички організації надання реабілітаційної допомоги членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди, складання та реалізації індивідуальної програми реабілітації, проведення оцінювання наприкінці реабілітаційного циклу, маршрутизації пацієнтів різного профілю; засвоїти принципи експериментальної розробки методів діагностики у фізичній терапії			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття			Загальна кількість годин
Лекційні заняття			24
семінарські заняття / практичні / лабораторні			36
самостійна робота			120
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1, 2	227 фізична терапія, ерго терапія		н
Тематика курсу			
Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні	самостійна
Тема 1. Функціональна діагностика як самостійна дисципліна. Поняття функціонального стану. Лікарський контроль в оздоровчих і спортивних тренуваннях різних контингентів населення.	2	2	12
Тема 2 Променева діагностика: рентгенодіагностика, рентгенівська комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія, радіонуклідна, та ультразвукова діагностика	4	6	14

Тема 3. Методи дослідження серцево-судинної системи. Тестування як основа функціональної діагностики.	4	4	14
Тема 4. Методи дослідження респіраторної системи у клініці.	2	4	14
Тема 5. Дослідження опорно-рухового апарату	2	4	14
Тема 6. Дослідження і оцінка функціонального стану нервової системи	4	6	14
Тема 7. Визначення функціональних можливостей основних аналізаторів.	2	2	12
Тема 8. Ендоскопічні методи дослідження.	2	4	12
Тема 9 Діагностика рівня індивідуального здоров'я і адаптивних можливостей організму. Методи інтегральної оцінки фізичного здоров'я. Нетрадиційні методи діагностики.	2	4	14
Всього	24	36	120

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК .10 Здатність формувати дослідницьке поле власного наукового дослідження відповідно до сучасної парадигми наукового знання.

ЗК .11. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами.

ЗК .12. Здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями, а також представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно та письмово використовуючи відповідну технічну лексику та методи.

ЗК. 13. Ініціювання інноваційних комплексних проєктів. Лідерство та повна автономність під час їхньої реалізації. Соціальна відповідальність за результат прийняття стратегічних рішень.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

ФК.1. Здатність реалізувати самостійну науково-дослідницьку та науково-педагогічну діяльність у галузі фізичної терапії, ерготерапії з використанням новітніх наукових знань, дотримання принципів науково-доказової медицини та МКФ.

ФК.2. Здатність формулювати основні принципи теоретичного створення, обґрунтування та практичного впровадження інноваційної програми фізичної терапії, ерготерапії, будувати її модель, визначати завдання реабілітаційного дослідження.

ФК.3. Здатність аналізувати і узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі фізичної терапії, ерготерапії, адаптувати їх для вирішення наукових і прикладних проблем охорони здоров'я.

ФК.4. Здатність здійснювати теоретичні та практичні наукові дослідження, застосувати їх методи, трактувати отримані результати, виявляти властивості та характеристики об'єктів дослідження у галузі фізичної терапії, ерготерапії.

ФК.5. Здатність створювати та аналізувати різні програми фізичної терапії, ерготерапії, оцінювати їх ефективність їх щодо корекції стану здоров'я конкретних контингентів хворих, для реабілітації яких ці програми створювалися, зокрема, з позицій МКФ.

ФК.6. Здатність досліджувати схеми діагностики та корекції в галузі фізичної терапії, ерготерапії, проводити систематичний аналіз, будувати логічні зв'язки на основі отриманих даних підходу.

ФК.7 Володіти сучасними методами обстеження хворих з різними нозологіями, методами опрацювання результатів експерименту за допомогою уніфікованих та специфічних програмних середовищ, сучасними способами представлення результатів дослідження. ФК.8. Здатність працювати з науковою та медикореабілітаційною документацією, оформляти результати наукових досліджень, зокрема власних

Програмні результати навчання

ПРН.3 Використовувати інформаційно- комунікаційні технології у науковій та викладацькій діяльності, володіти навичками етичної поведінки в інформаційно-комунікаційному середовищі.

ПРН.6. Оцінювати кращі європейські практики, сучасні цифрові ресурси та інструменти з фізичної терапії, ерготерапії на предмет їх застосування для освітньо-наукових цілей.

ПРН.7 Здійснювати статистичні обчислення або чисельні розрахунки, порівнювати їх результати із отриманими у процесі дослідження даними для оцінювання ефективності застосування засобів фізичної терапії.

ПРН.8. 8 Вміти кваліфіковано відображати результати наукових результатів у провідних вітчизняних і міжнародних наук виданих, виступити у підготовчих презентаціях, доповідачами наукових конференцій і симпозіумів. Вести дискусії з науковцями, представниками громадськості з наукових проблем відстоювати особистісну позицію.

ПРН.9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми сфери охорони здоров'я, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН.11. Здатність підготувати та успішно захистити дисертаційну роботу на основі індивідуальних досліджень, а також використати (та визнати) результати інших членів наукової групи. ПРН.12.

Здатність правильно вибрати схему обстеження різних контингентів хворих та засоби корекції виявлених змін з точки зору їх практичного застосування з уявленням про загальні принципи перебігу патологічних процесів в організмі людини та принципів їх реабілітаційної корекції.

ПРН.13. Здатність демонструвати авторитетність, інноваційність високий ступінь самостійності,

7. Рекомендована література

Базова

- 1.Жарінов О.Й., Іванів Ю.А., Куць В.О. Функціональна діагностика: Підручник для лікарівінтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України/за ред. О.Й. Жарінова, Ю.А. Іваніва, В.О. Куця. – Київ: Четверта хвиля, 2018. -736 с. .
- 2.Земцова І. І. Спортивна фізіологія : навчальний посібник / І.І. Земцова. – Київ: Олімпійська література, 2018. - 208 с.
- 3.Костюкевич В.М. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті: монографія / В.М. Костюкевич, Є.П. Врублевський, Т.В. Вознюк та ін.; за ред. В.М. Костюкевича. – Вінниця: «Планер», 2017. – 191 с.
- 4.Луковська О.Л. Методи клінічних і функціональних досліджень у фізичній культурі та спорті: Підручник. Дніпропетровськ: Журфонд, 2016. 311 с.
- 5.Маликов Н.В., Богдановська Н.В., Сватъев А.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті. Навчальний посібник / Н.В. Маликов, Н.В. Богдановська, А.В. Сватъев – Запоріжжя, 2006. – 75 с.
- 6.Свінціцький А.С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінціцький. - К.: Медицина - 2019 - 1008с.
- 7.Філіпов М.М. Функціональна діагностика: Навч. посіб. - К. : НТУУ «КШ», 2000. - 90 с.

Допоміжна

- 8.Жарінов О.Й., Іванів Ю.А., Куць В.О. Тести з функціональної діагностики: Навчальний посібник для слухачів циклів спеціалізації та передатестаційних циклів. – Вид. 4-те, доповн. та перероб. –

К.: Четверта хвиля, 2015. -- 256 с., іл.

9. Попадюха Ю. Сучасні комп'ютеризовані комплекси та системи у технологіях фізичної реабілітації. – В-во: "Центр навчальної літератури" - 2018 -300с.

10. Функціональна діагностика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.Ф. Хорошуха, В.П. Мурза,

М.П. Пушкар. – К. : Університет «Україна», 2007. – 308 с.

11. Яремко Є.О., Вовканич Л. С. Фізіологія фізичного виховання і спорту: навч. посіб. Львів: ЛДУФК,

2014. - 192 с. Електронні джерела:

12. <http://www.nbuv.gov.ua/> (Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського).

13. <https://d-learn.pnu.edu.ua> Функціональні методи... (дистан.)

Викладач: Ю.М. ФУРМАН